

Informacja o ustawie z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Ustawa z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa jest odpowiedzią Rządu na weto Pana Prezydenta złożone do ustawy z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw.

Świadczenia opieki zdrowotnej

Zgodnie z nowymi przepisami, obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest legalny, będą nadal uprawnieni do świadczeń zdrowotnych na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Utrzymano więc zasadę równego dostępu, z wyjątkiem wyraźnie wskazanego katalogu świadczeń.

Wyłączenia obejmują m.in.: leczenie i rehabilitację uzdrowiskową, programy zdrowotne (w tym programy polityki zdrowotnej ministra zdrowia), rehabilitację leczniczą, leczenie stomatologiczne, programy lekowe, ratunkowy dostęp do technologii lekowych, przeszczepy komórek, tkanek i narządów, a także część świadczeń związanych z refundacją leków, środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Dodatkowo ograniczeniem objęto zabiegi endoprotezoplastyki i usunięcia zaćmy oraz świadczenia dotyczące zaopatrzenia w wyroby medyczne i ich naprawy.

Wyjątki:

- dzieci i młodzież do 18. roku życia zachowują prawo do świadczeń z ww. katalogu; jeżeli w trakcie leczenia pacjent osiągnie pełnoletność, świadczenie będzie kontynuowane do zakończenia terapii,
- osoby poszkodowane działaniami wojennymi na Ukrainie, które zostały przetransportowane do Polski w celu leczenia, będą miały dostęp do większości świadczeń z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego oraz programów zdrowotnych.

Przy czym świadczenia rozpoczęte przed wejściem w życie ustawy będą kontynuowane na dotychczasowych zasadach, aż do ich zakończenia.

Świadczenie wychowawcze 800+

Nowelizacja wprowadza nowe zasady przyznawania świadczenia wychowawczego na rzecz dzieci cudzoziemców z państw trzecich. Od 1 czerwca 2026 r. prawo do świadczenia 800+ zostanie powiązane z aktywnością zawodową wnioskodawcy oraz uczęszczaniem dziecka do polskiej szkoły.

Ustawa szeroko definiuje pojęcie aktywności zawodowej. Za osoby aktywne zawodowo uznawane będą nie tylko osoby pracujące, ale również te, które podlegają ubezpieczeniom emerytalno-rentowym z innych tytułów, np. pobierające emeryturę, rentę, zasiłek macierzyński, zasiłek dla bezrobotnych czy świadczenia kompensacyjne dla nauczycieli. Uwzględniono także osoby dobrowolnie opłacające składki na ubezpieczenia społeczne.

Wprowadzono również rozwiązania osłonowe: cudzoziemcy, którzy utracą pracę i zarejestrują się jako bezrobotni, będą mogli przez 3 miesiące (lub 6 miesięcy przy trojgu dzieci) zachować prawo do świadczenia.

Zmiany proceduralne: wnioski o 800+ muszą zawierać numer PESEL wnioskodawcy i dziecka. W przypadku cudzoziemców wymagane będzie także podanie danych dokumentów dotyczących przekroczenia granicy i legalności pobytu.

Inne świadczenia socjalne

Nowe przepisy obejmują także inne formy wsparcia:

Dobry start (300+): uzależnienie prawa do świadczenia od aktywności zawodowej cudzoziemca lub posiadania ubezpieczenia zdrowotnego.

Aktywny rodzic: doprecyzowano zakres danych we wnioskach, a ZUS uzyska możliwość wstrzymania wypłat w przypadku wątpliwości co do spełnienia warunków, zwłaszcza w zakresie zamieszkania w Polsce.

Fundusz Pomocy

Ustawa przewiduje rozszerzenie źródeł finansowania Funduszu Pomocy o środki z kredytów i pożyczek. Bank Gospodarstwa Krajowego będzie mógł zaciągać zobowiązania objęte gwarancją Skarbu Państwa. Doprecyzowano także zasady nadzoru nad Funduszem, powierzając tę funkcję Ministrowi Finansów.

Pozostałe rozwiązania

Podatki: przedłużenie preferencji podatkowych w PIT i CIT do końca 2026 r. dla działań wspierających obywateli Ukrainy.

Kadra medyczna: zmiany w regulacjach dotyczących uproszczonego uznawania kwalifikacji lekarzy, dentystów, pielęgniarek i położnych z Ukrainy. Utrzymano możliwość czasowego wykonywania zawodu, ale z dodatkowymi ograniczeniami i wymogami.

PESEL i ewidencja ludności: wprowadzono obowiązek osobistego stawiennictwa przy nadawaniu numeru PESEL, także dla dzieci. Dopuszczono stosowanie identyfikacji biometrycznej. Dane z rejestru PESEL będą przekazywane do Straży Granicznej w celu bieżącej weryfikacji statusu cudzoziemców.

Zakwaterowanie zbiorowe: podniesiono minimalny próg osób, aby obiekt uznać za zakwaterowanie zbiorowe, oraz wprowadzono ograniczenia czasowe – przyjmowanie nowych osób będzie możliwe tylko do 31 października 2025 r., z wyjątkiem tzw. grup wrażliwych.